

KNGGW Jaarverslag 2023

Inleiding

Het jaar 2023 stond in belangrijke mate in het teken van het lustrum ter gelegenheid van het 140-jarig bestaan van het Genootschap. Het bestuur heeft in het kader daarvan een aantal inspirerende bijeenkomsten georganiseerd. Gezien alle positieve reacties van de leden kan de conclusie getrokken worden dat het een geslaagd jaar is. Hoogtepunt vormt het uit vier delen bestaande vervolg op *Van Amsterdamse Burgers tot Europese Aristocraten*, dat drukklaar wordt gemaakt. Leden kunnen het werk vanaf eind september 2023 vooruitbestellen en krijgen gedurende een periode een aantrekkelijke korting.

Bestuur

Tijdens de Najaars ALV vond de herbenoeming plaats van de penningmeester mr. U.C.F. (Ubbo) Scholten van Aschat, die hiermee zijn tweede statutaire termijn ingaat.

Aan het einde van het verslagjaar 2023 was het bestuur als volgt samengesteld:

drs. J.A.M. (Hans) Peijnenburg, voorzitter
J.W.F. (Jan Willem) Nieuwold MA, secretaris
mr. U.C.F. (Ubbo) Scholten van Aschat, penningmeester
mr. O.W.C. (Olivier) Mertens
mevrouw S.F. (Simone) Nieuwenbroek
drs. J. (Jeroen) Padmos

In het verslagjaar vergaderde het bestuur vijf keer (deels online). Wij waren te gast bij onze penningmeester te Pijnacker, bij Intermax B.V. te Rotterdam en op Kasteel Duivenvoorde te Voorschoten. Het bestuur is dankbaar voor de ruimhartig verleende faciliteiten.

Algemene Ledenvergaderingen

De Voorjaars ALV vond plaats in het CBG | Centrum voor Familiegesciedenis te 's-Gravenhage. De vergadering verliep in een constructieve sfeer met ruime inbreng door de leden. Bij de behandeling van de financiële stukken van 2022 merkt de penningmeester op dat het betreffende boekjaar met een positief resultaat is afgesloten. Het voorstel van het bestuur om dit positieve resultaat aan de bestemmingsreserve ICT / Website toe te voegen, werd door de vergadering aangenomen.

De plannen van het bestuur rond de vernieuwing van de website en digitalisering zijn uitvoerig met de leden besproken. Met de inventarisatie van (een deel van) een omvangrijk familiearchief heeft ook het vrijwilligerswerk in het Genootschap dit jaar een nieuwe aanvang genomen.

Na de gezamenlijke lunch kon het middagprogramma beginnen met het symposium *Genetica & Genealogie*. Een evenement dat door de redactie, samen met het CBG, was opgezet. In dit boeiende en druk bezochte symposium kwamen een vijftal sprekers aan het woord waarvan vier uit eigen (KNGGW) kring. Hun bijdragen zijn terug te lezen in het themanummer van juni 2023. Het opgelopen vochtverlies – het was immers de eerste hete dag van het jaar – kon na afloop, tijdens de borrel, ruimschoots aangevuld worden.

De Najaars ALV werd gehouden in de sfeervolle Hervormde kerk te Haastrecht. De opkomst was niet bijzonder groot, maar het gemis aan kwantiteit aan leden werd ruimschoots goedge maakt door de kwaliteit van de inbreng. Met inbreng van allen hebben wij een aantal belangrijke zaken kunnen bespreken betreffende de digitalisering en de vernieuwing van onze website en het instellen van een juridische ledencommissie. De vergadering heeft met algemene stemmen ingestemd met de herbenoeming van de penningmeester mr. U.C.F. (Ubbo) Scholten van Aschat, die hiermee zijn tweede termijn ingaat.

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

Staaude de vergadering werd voorts dr. S.A.C. (Bas) Dudok van Heel benoemd tot erelid van het Genootschap. Na de lunch werd een bezoek gebracht aan het museum Paulina Bisdom van Vliet.

Ledenbijeenkomsten

Het 140-jarig bestaan van het Genootschap werd onder meer gevierd met een aantal inspirerende bijeenkomsten, te beginnen met de Nieuwjaarsreceptie die voorafgegaan werd door een bezoek aan de Zilverkamer van Paleis Noordeinde. In maart brachten wij een bezoek aan het stedelijk museum te Alkmaar waar ons erelid Robbert Jan van der Maal ons meevoerde in de wereld van Maria van Nesse. In juni vond het vorenvermeld symposium *Genetica & Genealogie* plaats.

In het najaar werd een reeks bijeenkomsten afgetrapt met het symposium *Gevonden voormoeders: vrouwen, gender en genealogie*, dat samen met het CBG werd georganiseerd. Een reeks boeiende lezingen leidde ons door dit thema. Het symposium was drukbezocht. Ook vele niet-leden namen deel. Kort daarop bracht een groep leden een bezoek aan het museum Paulina Bisdom van Vliet.

Het jaar werd in grootse stijl afgesloten met de Lustrumbijeenkomst van 25 november waarin ruim aandacht voor de lustrumuitgave, oftewel het langverwachte vervolg op dr. Bas Dudok van Heel zijn grootse werk over de oude Amsterdamse elite en haar nageslacht, en voor de auteur daarvan, ons kersverse erelid. Bas Dudok van Heel mocht een oorkonde behorend bij zijn erelidmaatschap in ontvangst nemen. Tot de feestelijk omlijsting behoorden ook een aantal interessante lezingen. Na een geanimeerde borrel werd de bijeenkomst met een Indische maaltijd afgesloten.

CBG en Grote Genealogische Verenigingen

De contacten met het CBG zijn goed te noemen. Op verschillende niveaus en aandachtsgebieden vindt regelmatig overleg plaats inzake het beheer van de in het CBG berustende collectie van het Genootschap. Daarnaast is er het bestuurlijk overleg rond de inzet van vrijwilligers. De twee grote, eerder genoemde, symposia zijn samen met het CBG opgezet. Met het CBG wordt gekeken naar een nieuw collectiebeheersysteem (CBS), waarover nader meer.

Twee bestuursleden van het KNGGW hebben een bijdrage geleverd aan de CBG-podcastreeks *Familiewapens*.

In mei zijn de voorzitters van de grote genealogische verenigingen weer in vergadering bijeengewees. In deze vergadering vindt een vrije gedachtewisseling plaats rond ontwikkelingen in het genealogisch werkveld.

Communicatie

De website werd in het verslagjaar herhaaldelijk geactualiseerd en van nieuwe content voorzien. Een reeks recent gepubliceerde Leeuwen is op het Ledendeel van de site ter inzage beschikbaar gesteld. Aan de website is voorts een fotocarrousel toegevoegd met afbeeldingen van enkele geselecteerde topstukken uit de KNGGW-collectie. Deze carrousel staat bovenaan de homepage en is gelinkt naar de websitepagina *Lustrumtentoonstelling*, waarop alle afbeeldingen met uitgebreide beschrijving gepresenteerd worden. Het is de bedoeling dat deze webpagina – en dus ook fotocarrousel – in de toekomst regelmatig vernieuwd gaat worden.

Het bestuur was, namens het Genootschap, dit jaar weer actief op sociale media als Facebook, Instagram en LinkedIn. Op ons YouTube-kanaal werd een promotiefilmpje geplaatst dat samengesteld werd uit de filmopname van het symposium *Gevonden Voormoeders*.

Werkgroep Website en Digitalisering

De werkgroep Website en Digitalisering van het KNGGW bestaat uit Simone Nieuwenbroek, Hans Peijnenburg, Jan Willem Nieuwold en Jeroen Padmos. In het verslagjaar heeft de werkgroep belangrijke stappen gezet op het gebied van digitalisering en het optimaliseren van onze online presentatie. Een belangrijke ontwikkeling dit jaar was de samenwerking met het CBG betreffende hun onlangs aangeschafte collectiebeheersysteem. Een collectiebeheersysteem is een softwareoplossing die instellingen helpt bij het beheren, documenteren en toegankelijk maken van hun collecties.

Gedurende het jaar heeft de werkgroep verschillende collectiebeheersystemen onder de loep genomen en bij verschillende leveranciers, waaronder DEVENTit en DE REE Archiefsystemen, offertes opgevraagd. Dit is nodig om zicht te krijgen op de mogelijkheden én kosten. Bij het opvragen van de offertes vernamen wij via een van de leveranciers dat het CBG al langer bezig is met een nieuw collectiebeheersysteem, namelijk *Atlantis* van DEVENTit. Wij waren behoorlijk verrast; het CBG heeft zich hiervoor verontschuldigd. Een constructief gesprek heeft daarna plaatsgevonden. Een belangrijke vraag die nu beantwoord moet worden is of het KNGGW wellicht kan meeliften op *Atlantis*. Zou het KNGGW kunnen meeliften, dan kan alle bestaande informatie over de KNGGW-collectie in het systeem worden opgenomen. Die omvat onder andere de depotregistratie, de (gezamenlijke) bibliotheek, registraties van zegels en de plaatsingslijsten van de familiearchieven. Daarnaast zal het KNGGW ook de mogelijkheid moeten krijgen om het systeem te gebruiken om andere delen van zijn collectie verder te ontsluiten. In 2024 zullen de verschillende opties, ook op het gebied van de presentatie, via de websites van het CBG en ons, verder onderzocht en uitgewerkt worden.

Daarnaast is in 2023 gebleken dat de KNGGW-website in zijn huidige vorm nog twee jaar voldoet aan de vereiste beveiligingsnormen. Deze informatie wordt meegenomen in de bredere plannen voor de doorontwikkeling van de website, zodat we voorbereid zijn op toekomstige eisen en de gebruikerservaring kunnen blijven verbeteren.

De werkgroep Website en Digitalisering kijkt uit naar de voortzetting van deze ontwikkelingen in het komende jaar, met als doel een breed toegankelijke en goed beheerde online collectie die recht doet aan het erfgoed dat wij beheren.

Stichting De Nederlandse Leeuw

De penningmeester vertegenwoordigt het Genootschap in het bestuur van Stichting De Nederlandse Leeuw (hierna: SNL). Met SNL is ook dit verslagjaar weer regelmatig contact geweest. SNL heeft een substantiële financiële toezegging gedaan om het werk Dudok van Heel 2 – de vervolgdelen *Van Amsterdamse burgers tot Europese aristocraten* – te kunnen doen uitgeven. Dit was een belangrijke impuls om tot de uitgave te kunnen komen, waarvoor dank. Het KNGGW beheert samen met SNL de webwinkel [Leolib.nl](https://leolib.nl). De uitgaven van zowel SNL als het KNGGW zijn via deze website te bestellen. In 2023 is deze website in samenwerking met SNL volledig vernieuwd, mede om toekomstige beveiligingsproblemen te voorkomen. De nieuwe website kon in het tweede kwartaal gelanceerd worden en bleef storingsvrij.

Naast het hierboven genoemde werk zal SNL budget beschikbaar stellen om alle in het verleden verschenen werken, voor zover deze niet meer te koop zijn in de webwinkel, te digitaliseren. Uitgangspunt hierbij is dat werken full-tekst doorzoekbaar worden gemaakt en beschikbaar worden gesteld op het alleen voor leden toegankelijke deel van onze website.

Ledenbestand

In 2023 is voor het eerst in jaren een lichte stijging van het aantal leden te bespeuren, van 445 naar 450. Het ledenbestand is dan ook zeer stabiel te noemen. Er waren – mede door overlijden – 21 beëindigingen en 26 nieuwe aanmeldingen. Het aantal abonnees nam nauwelijks af, van 101 naar 100. Over het langdurig aanhouden van een lidmaatschap kan opgemerkt worden dat 302 leden al 10 jaar

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

of langer lid zijn, hetgeen neerkomt op 67% van het ledenbestand. Helaas zijn ons in 2023 zes leden onvallen. Zij werden en worden gememoreerd in de voorjaarsvergaderingen van 2023 en 2024.

Financiën

Tijdens de Voorjaars ALV werd de jaarrekening 2022 vastgesteld en werd mede op voorstel van de kascommissie decharge aan het bestuur verleend. Het boekjaar 2022 werd afgesloten met een positief resultaat waardoor het eigen vermogen van het Genootschap licht is toegenomen. De begroting voor 2024 is in de Najaars ALV vastgesteld. In deze begroting is uitgegaan van de totale inkomsten van €42.100. Om investeringen te kunnen doen in de vernieuwing van de website is per eind 2022 een reserve *ICT/Website* op de balans op genomen. Het streven was om dit in 2023 verder een vervolg te geven met een begrootte uitgave van €10.000. Dat is in 2023 niet gelukt en zal in 2024 en verder zijn beslag krijgen.

In 2023 is voor het voormelde project *Dudok van Heel 2* subsidie aangevraagd bij een aantal fondsen. Van diverse fondsen hebben wij toezeggingen gekregen en ook betalingen in 2023. Deze zijn toegevoegd aan de reserve *Dudok van Heel 2*. Ook van een aantal particulieren (leden) hebben wij donaties in de vorm van periodieke schenkingen (in combinatie met een verstrekte lening) mogen ontvangen voor dit project. Deze subsidies en schenkingen zijn in grote dank aanvaard en zijn ook toegevoegd aan de reserve *Dudok van Heel 2*. Zonder deze belangrijke bijdragen was het niet mogelijk geweest om in 2023 het besluit te nemen om tot uitgave van het werk over te gaan. In 2024 zullen deze gelden besteed worden, omdat dan het boek zal worden uitgegeven. Hiervoor geldt een aparte projectbegroting. De uitgave verloopt via Leoliber, als opdrachtgever.

De tarieven voor het lidmaatschap en het abonnement op de Leeuw zijn gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Ook in 2023 zijn er nog leden zonder automatische incasso die traag betalen en/of moet worden gemaand. Dit brengt helaas extra werkzaamheden met zich mee. Nieuwe leden zijn verplicht tot het afgeven van een automatische incasso. Verder wordt verwezen naar de financiële stukken over het jaar 2023.

Redactieverslag De Nederlandsche Leeuw

Algemeen

In het verslagjaar bestond de redactiecommissie uit drs. R.G. (Reinier) Hilhorst (voorzitter redactiecommissie), drs. L.J. (Lense) Lijzen, drs. R.J. (Robbert Jan) van der Maal, drs. R.A. (Ronald) van der Spiegel (secretaris), dr. ir. T.F. (Denis) Verhoef (eindredacteur) en drs. A.C. (Aron) de Vries (beeldredactie).

De redactie vergaderde in het verslagjaar op 7 maart 2023, 17 juni 2023, 2 september 2023 en 2 december 2023, steeds op de vaste locatie De Rechtbank te Utrecht.

Het is de redactie in het verslagjaar niet steeds gelukt om ruim vooruit de verscheidene afleveringen van De Nederlandsche Leeuw te plannen en gereed te maken voor verschijning. Het lukte wel bij de eerste twee afleveringen van De Nederlandsche Leeuw die keurig op tijd in maart (48 pagina's) resp. juni verschenen (56 pagina's). Het juninummer was een themanummer *Genetica & Genealogie*.

Daarna speelde capaciteitsproblemen een rol bij Verloren en bij de redactie, als gevolg van de nog te verschijnen vijf volgende delen van *Dudok van Heel 2* betreffende de Amsterdamse elite. Redactieleden hielpen bij de redactie, de beeld- en de eindredactie. Er moest daarom besloten worden om de september- en decemberafleveringen samen te voegen. Deze extra aflevering verscheen in december en telde 104 pagina's.

Kopij

De jaargang 2023 kende een themanummer: 'Genetica en genealogie', met vijf bijdragen. De eerste, van de hand van Maarten Larmuseau, is een fraaie methodische introductie. Hij brengt een helder onderscheid aan tussen juridische, sociale en biologische verwantschappen en laat zien hoe deze zich ontwikkelen in de laatste eeuwen. Het artikel van Marcel Kemp is een zeer persoonlijk verslag van de zoektocht naar zijn biologische vader, waarbij hij genetische en genealogische methoden en technieken inzette. De derde bijdrage, geschreven door Wim Penninx en Denis Verhoef, betreft een uniek 'massa-DNA-onderzoek' naar de families Van Oostrum en Van Schayck. Het artikel van Guido van Benthem en Maarten Larmuseau bevestigt de geclaimde biologische verwantschap van de nu nog levende Van Benthems met de graven van Bentheim en dus de graven van Holland. De laatste auteur, Johanna E.M.H. van Bronswijk, heeft via een commerciële database genetisch onderzoek laten uitvoeren, waarbij zij informatie kreeg over de haplogroepen en de regio's waar haar verre voorouders gewoond moeten hebben.

De overige nummers in 2023 waren reguliere nummers. Hierin twee genealogieën, betreffende de schoutenfamilie Ten Holthe uit de Veluwe en de familie Van Bommel uit Langbroek en één kwartierstaat Tjon Akien-Hagens (Overijssel en Paramaribo). Verder een keur aan beschouwende artikelen:

- Het Indisch concubinaat in relatie tot het Nederland's Patriciaat;
- Een analyse van de wapenpublicaties in het Nederland's Patriciaat (2016-19);
- Een reconstructie van een leen te IJsselstein;
- Een stamreeks Van Aanholt die laat zien hoe de Franse kunstschilder Édouard Manet uit deze scherprechtersfamilie stamt;
- De emigratie van drie broers Mulier vanuit Vlaanderen naar Nederland;
- Een beschouwing over de verwantschap tussen de geslachten Van Holland, Van Brederode en Van Teylingen.

Daarnaast vier bijdragen voor de rubriek Aanvullingen en Verbeteringen (waaronder een overzicht van verschillende geslachten Van Oudshoorn), geen bijdragen voor de rubriek Aanvullingen en Verbeteringen Nederland's Patriciaat, geen bijdragen voor de rubriek Vragen en Antwoorden en wel één van de redactie. Tevens werden twee recensies geplaatst. Ten slotte werd één editie van de column *Oude genealogen* geplaatst. In totaal 208 pagina's.

Er is net als een jaar eerder een groot aanbod van kopij. Op 1 januari van het jaar 2023 waren er 649 Leeuw-pagina's aan kopij in portefeuille. Ultimo 2023 was dat aantal toegenomen tot 673 Leeuw-pagina's. Het grootste deel van de aangeboden kopij is, zoals al jaren het geval is, van hoge kwaliteit, zijnde gebaseerd op goed en grondig origineel archiefonderzoek.

In het verslagjaar zijn acht voor publicatie voorgestelde en/of aangeboden artikelen ingetrokken of afgevoerd, waarvan vijf met instemming van de auteur. Drie bijdragen zijn afgewezen.

Er zijn nog steeds artikelen die een lange tijd in bewerking zijn. Uit de periode 2016-2020 zijn nu nog vier artikelen in bewerking en vier zijn klaar voor publicatie, waarvan er drie hopelijk in 2024 zullen verschijnen. Zes bijdragen uit die periode zijn in 2023 in druk verschenen.

De doorlooptijden van de kopij blijven helaas soms nog steeds aan de lange kant. Bij kleinere bijdragen kan een tekst drie tot zes maanden na ontvangst klaar zijn voor publicatie. Bij langere bijdragen hoopt de redactie binnen een jaar een artikel publicatiegereed te hebben. Dit is in de praktijk een lastig te realiseren ideaal gebleken.

Daarnaast is er erg veel kopij in portefeuille, waaronder bijdragen die meer dan 40 Leeuw-pagina's lang zijn. De redactie beraadt zich samen met het bestuur over hoe deze te kunnen publiceren. Paradoxaal genoeg is het op het moment van schrijven van dit verslag lastig om op de gewenste 48 pagina's per aflevering van De Nederlandsche Leeuw uit te komen. Er is een relatief tekort aan korte bijdragen.

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

Symposium

Op zaterdag 10 juni 2023 organiseerde de redactie in samenwerking met het bestuur en het CBG een symposium Genetica & Genealogie. Dit vond plaats op het CBG en werd uitermate druk bezocht. Het symposium vond plaats in combinatie met de verschijning van het themanummer Genetica & Genealogie.

Overige zaken

De redactie heeft nog verscheidene themanummers in voorbereiding. Wij hopen ook themanummers uit te brengen betreffende Slavernij (in 2026, vanwege Keti Koti als een juninummer), Migratie (in 2027) en de memorietafel familie Van der Lindt (nog geen verschijningsjaar bekend).

De redactie had dit jaar gelukkig weer wat meer informele persoonlijke contacten met (potentiële) auteurs, nadat dat in de voorgaande jaren vanwege de coronalockdown vaak niet mogelijk was.

De heer dr. A.A. (Aart) van Beuzekom heeft ook voor deze jaargang de index en de inhoudsopgave handmatig gemaakt. Deze is digitaal op het openbare gedeelte van de website geplaatst alsook op het Ledendeel.

Aan dit jaarverslag heeft een aantal bestuursleden, alsmede de redactiesecretaris van De Nederlandsche Leeuw, een bijdrage geleverd.

HP en JWFN | juni 2024